

LEUNI, una nova seca ibèrica*

L. VILLARONGA

Sempre és interessant la publicació d'una moneda inèdita i més si es tracta d'una seca nova. Però creiem que el que és realment important és poder presentar-ne diverses, com és el nostre cas, en què parlem de tres exemplars inèdits.

- a/ Cap viril a la dreta amb l'orella molt acusada i les ínfules penjant. El coll presenta uns sortints per davant i per darrere que podrien ser el mantell i que fan de suport. Gràfila de punts.
- r/ Esfinx alada a la dreta, amb les quatre potes sobre una línia, la cua puntejada que acaba molt corbada, per dessota inscripció ibèrica. de caràcters del nord, on llegim LEUNI. Per sota del ventre, entre les potes el que sembla un creixent i punt, que podria ser un cercle.

1	1	1. AE 35,57 g, 1 h.
[	]	2. AE 21,35 g, 2 h.
	-2	3. AE 27,45 g, 3 h.

La mitjana de pes és de 28,12 g, la desviació típica de 7,13, i el coeficient de variació és del 25 %. La dispersió del pes d'aquestes monedes és bastant gran, i tenen un interval de confiança per la mitjana entre 20 i 36 g. Corresponen a un sistema de 10 monedes en lliura romana, d'uns 32 g.

Les tres monedes tenen el mateix encuny d'anvers i tenim dos encunys de revers.

*Aquest treball fou presentat al XI Congreso Nacional de Numismática, de Saragossa d'octubre de 2002, i no fou publicat.

L'estil i traçat dur dels caps és similar al de les monedes d'*Ipóra*, Corpus 365-1, figura 4, a les de *Castulo* amb KO, Corpus 332-9, figura 5, i al de les de *Ursone*, Corpus 367-1, figura 6. L'esfinx copia les de *Castulo* i *Ursone*. Per aquesta, Garcia-Bellido diu que es presenta en tres posicions: marxant, saltant i amb ureus; en la nostra, les quatre potes toquen a la línia.

Pel que fa a la inscripció $\uparrow \uparrow \uparrow \uparrow$ que llegim LEUNI, està escrita en caràcters de l'alfabet ibèric del nord. El signe ibèric E presenta dos traços sortints cap avall, que trobem en les emissions antigues de *Sekaisa*, Corpus 231-1 i 2, figura 7. Aquesta variant de la E es presenta rarament.

Repassats els repertoris d'Untermann, no trobem aquesta paraula, ni les seues possibles arrels.

En el següent quadre presentem les característiques:

TAULA 1. Característiques de les monedes

<i>Emissió</i>	<i>Anvers</i>	<i>Revers</i>	<i>Llegenda</i>	<i>Pes</i>	<i>Sistema</i>	<i>Cronologia</i>
LEUNI	cap	esfinx	ibèric n.	28,12	10 m × 11	prin. s. II aC
IPORA	cap	—	l·latina	30,80	10 m × 11	prin. s. II aC
CASTULO	cap	esfinx	ibèric s.	29,74	10 m × 11	prin. s. II aC
URSONE	cap	esfinx	l·latina	31,49	10 m × 11	prin. s. II aC
SEKAISA	cap	—	ibèric n.	14,60	20 m × 11	prin. s. II aC

Veiem una coincidència total dels tipus, metrologia i cronologia.

Són singulars les influències que trobem en aquesta nova emissió per la seva tipologia i estil, procedents d'Andalusia, d'*Ipóra* (El Salobral, Luque, Còrdova), de *Castulo* (Cazlona, Linares, Jaén) i d'*Ursone* (Osuna, Sevilla).

Totes les emissions tenen la mateixa metrologia i cronologia de principis del segle II aC. Del nord rep la influència de l'escriptura, traçada amb tota perfecció usant una variant de la E, que trobem en la primera emissió de *Sekaisa* (Poyo de Mora, Belmonte, Zaragoza), de principis del segle II aC.

Sembla ser que les monedes ara publicades procedeixen de la província de Ciudad Real, geogràficament equidistant dels dos grups d'influències.

És un cas insòlit, del qual es podrien fer molts comentaris, com el de moviments de pobles, però serien simples hipòtesis. El que resulta evident és el testimoni de les monedes que acabem de presentar, i cal destacar-ne la influència epigràfica tan allunyada, per a la qual no trobem cap justificació.

BIBLIOGRAFIA

- Corpus VILLARONGA, L. *Corpus Nummum Hispaniae ante Augusti aetatem*. Madrid, 1994.

1

2

3

4

5

6

7

- García-Bellido GARCÍA-BELLIDO, M. P. *Las monedas de Castulo con escritura indígena*. Barcelona, 1982. L'esfinx és tractada a les pàgines 47 i s.
- Untermann UNTERMANN, J. *Monumenta Linguarum Hispanicarum*. Wiesbaden, 1990.